

CVIČENÍ DIALOGICKÉ KOMUNIKACE VE TŘÍDĚ

Cvičení rozvíjí dovednost kritických vyučujících “Facilituje a podněcuje diskuzi mezi studujícími navzájem”, dovednost je součástí kompetence “Jedná dialogicky a demokraticky”. Na prepisech reálné hodiny hledají vyučující možnosti, jak rozvinout diskuzi mezi žactvem.

Tagy: aktivita, příprava vyučujících, dialog

Cíl/e programu:

- Posílit dovednosti
 - podporovat rozvedení žákovské promluvy
 - podněcovat diskuzi mezi žáky a žačkami

Čas: 60 min

Proces: 60 minut

1. Představte model nejčastější interakce ve výuce IRF (viz infobox) a indikátory dialogického vyučování.

Infobox

Indikátory dialogického vyučování:

1. Otevřené otázky vyšší kognitivní náročnosti
2. Rozšiřující otázky učitele
3. Žákovské promluvy s argumentem
4. Triadická interakce
5. Počet žakovských otázek

Podle výzkumů je nejčastější model interakce v hodinách tzv. IRF model (iniciace – směr interakce určuje vyučující nejčastěji otázkou, response – žák odpovídá, feedback – vyučující odpověď zhodnotí – slovně nebo neverbálně).

Dialogické vyučování posilují interakce, které stojí na vzájemné diskuzi studentů. Pro potřeby pozorování definovali* y výzkumníci a výzkumnice tzv. triadickou interakci: zahrnuje nejméně tři účastníky, trvá nejméně 30 vteřin, vyučující může a nemusí být jedním*ou z nich.

Zdroj: Klára Šedová, Roman Švaříček, Martin Sedláček a Zuzana Šalomounová: *Jak se učitelé učí: Cestou profesního rozvoje k dialogickému vyučování*. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2016.

2. Práce jednotlivců

- Přečtete ukázkou z hodiny Cirkulace moci (Příloha 1) a podtrhněte způsoby, jakými vyučující posouvá vstupy zactva k triadické interakci nebo podkládání argumenty.
- Triadická interakce: zahrnuje nejméně tři účastníky či účastnice, trvá nejméně 30 vteřin, vyučující může a nemusí být jedním*ou z nich.

3. Práce ve dvojicích či trojicích:

- Přečtěte si ukázkou z hodiny Kryštof Kolumbus (Příloha 2).
- Najděte místa, na kterých vyučující posunul*a IRF blíž jednotlivým indikátorům.
- Vyberte si místa IRF a navrhňte možný jiný postup s cílem a) rozvést žakovskou promluvu, b) podnítit diskuzi mezi žactvem navzájem (triadická interakce).
- Najděte místo s uzavřenou otázkou a vymyslete tři otevřené.

4. Sepište společně výstup „strategie k rozvedení žakovské promluvy“:

- např. „A proč?“, „Můžeš to rozvést?“
- otevřená otázka
- když položíš otázku s přesahem do osobního, dám dostatečný prostor ke sdílení odpovědí (např. zvedněte ruku, kdo ANO, zvedněte ruku, kdo NE – nechat pojmenovat důvody)
- z diskuze vyvstalo doporučení: urči si záměr a záměr sdílej s žáky a žačkami; to pomůže volit strategie zásahů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

www.futuropolis.cz